

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 2. An scienti & volenti fieri possit injuria.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42561

grave contra justitiam , finis autem justitiæ est pax , tranquillitas , satisfactio animi , mutuus consensus & amor per conservationem æqualitatis jurium , ergo quod his opponitur est grave contra justitiam. Ratio à posteriori est , quia homo de cætero prudens , si injurietur , non solet graviter contristari aut renuntiare amicitiam , nisi injuria sit talis , quæ spectato communi sensu sit gravis , ergo si per injuriam aliquam detur causa gravis contristationis vel renuntiandæ amicitiae , communis sensus est injuriam esse gravem. Hæc regula postea in particulari applicabitur ad singulas materias , in quibus ob injuriam gravem est gravis obligatio restituendi. Quænam sit materia gravis furti , dictum est p. 1. à n. 979.

3 *Objicies.* Nunquam est licitum odium vel inimicitia cum proximo , ergo nunquam censetur dari causa dissolvendæ amicitiae , & consequenter nulla dabitur gravis injuria. R. N. conf. ; nam non dicimus hoc esse injuriam gravem , quo posito sit licitum alterum odisse vel cum illo habere inimicitiam , sed quo posito , spectatâ communi complexione hominum , ordinariè sit , ut homines graviter contristantur , & dissolvant amicitiam , sive hoc licitè faciant sive illicitè , hoc enim ad hanc rem non facit , quia dicimus hoc tantùm esse signum , quòd sit injuria gravis ; neque etiam in hoc consistit ratio injuriæ , sed in eo , quòd contra jus agatur.

4 *Q. 2. An scienti & volenti fieri possit injuria.*
R. Scienti & volenti voluntate efficaciter & effectivè cessivâ juris , fieri non potest injuria ,
potest

potest tamen fieri, si voluntas non sit efficaciter cessiva juris, uti habet communis sententia. *Pars 1.* habetur in Reg. 27. de Reg. juris in 6. *scienti & consentienti non fit injuria, neque dolus*; item Reg. 145. ff. de divers. Reg. Juris, *nemo videtur fraudare eos, qui sciunt & consentiunt*: intelliguntur autem istæ Regulæ, si quis consentiat voluntate, non tantum affectivè, sed etiam effectivè cessivâ juris: Ratio autem est, quia si ita possit cedere & re ipsa cedat jure suo, nullum jus resistet, ergo non erit actio contra jus, sed potius censebitur actio domini utentis re suâ per alium. *Pars altera* est contra *Molin. Less. Amic. Spor. & alios*; Ratio autem est, quia si invalidè & ineffaciter tantum cedat jure suo, ergo jus ipsius manet, ergo actio alterius erit contra jus ipsius, ergo injuriosa, quod magis explicabitur in solutione casuum seqq.

§. 1. Usurarius facit injuriam mutuuario solvendi usuras; item venditor emptori consentienti in pretium nimium pro merce; item simoniacus danti pretium temporale pro re spirituali, quia hi omnes consensus sunt moraliter nulli, ista enim, quæ dant, volunt dare tantum tanquam pretium, uti suppono, sed impossibile est esse illorum pretium, nam imprimis mutuum est essentialiter invendibile; deinde pretium mercis essentialiter dicit æqualitatem cum merce, ergo pretium nimium quo ad excessum non est pretium; denique res spiritualis non est æstimabilis pretio temporali, ergo nullum temporale potest esse pretium rei spiritualis: Consequenter omnes

illi consensus sunt de re impossibili, ergo moraliter nulli. Si tamen hæc darentur gratis, dantes effectivè cederent suo juri, neque fieret injuria, uti rectè *Esp. q. 16.*

6 §. 2. Judex laicus facit injuriam Clerico, quamvis consentienti in suum tribunal & volenti cedere privilegio fori; item percutiens Clericum facit injuriam Clerico, licèt consentienti in percussionem suâ & volenti cedere privilegio Canonis, ita *Maur. Esp. aliique cum 7lls. t. 4. d. 2. n. 44. contra Lugo & Spor. t. 4. n. 50.*, Ratio est, quia isti consensus sunt moraliter nulli, cùm velint cessionem iuris, quo cedere non possunt, privilegia enim, quibus Clericus eximitur à foro sæculari & iniuriosâ percussione, moraliter loquendo, spectant ad statum clericalem, in cuius favorem data sunt & annexa Clerico, ergo quamdiu aliquis à se non abdicat statum clericalem, etiam non potest illa privilegia abdicare, adeoque voluntates illæ cedendi sunt moraliter nullæ; quod de Clerico in percussione sua consentiente expressè asseritur *Cap. Contingit. 36. De sent. excomm.*, hujusmodi manus injectio, etsi non violenta, tamen iniuriosa videtur, cùm ille Canon non tam in favorem Clerici ordinati, quàm in favorem Ordinis clericalis fuerit promulgatus: Ex quibus verbis patet, non tantùm esse iniuriosam statui clericali, sed etiam Clerico, nam respectu ejusdem dicitur iniuriosa, respectu cuius dicitur non violenta, esse autem violentam vel non violentam, dicitur respectu ipsiusmet Clerici, uti rectè *Plat. p. 3. n. 714.*

7 §. 3. Adulter facit injuriam marito & uxori,
cum

cum qua adulteratur, quamvis maritus & uxor consentiant fieri, velintque cedere juri suo, uti rectè *Dicast. Maur. Esp. Platel:* suprà & alii contra *Lugo, Sporer, Haun. Ills:*, qui dicunt tale adulterium non esse injuriam, quamvis habeat specialem malitiam repugnantem bono Sacramenti conjugii & prolis: *Ratio* est, imprimis quia jus, quod unus coniux habet in corpus alterius, est jus personale soli coniugi privativè competens, id enim postulat natura Matrimonii, ut quia per illud ipsi duo tantum, fiunt caro una, ipsis solis possit competere jus mutuum in corpora, ergo hoc jure cedere non potest conjux in favorem tertii: deinde jus illud competit huic & illi coniugi potiùs ratione Matrimonii, quàm ratione ipsorum coniugum, ergo quamdiu manet Matrimonium, manet hoc jus matrimoniale, cui coniuges cedere non possunt, uti antè dictum est de privilegiis clericalibus.

§. 4. Impuberi, & in quibusdam casibus etiam pupillo & minorenni consentienti in contractum sibi noxium, fit injuria, quamvis velit cedere juri suo, quia consensus ejusmodi est moraliter nullus, cum per leges irritetur, unde idem est, ac si physicè non esset.

§. 5. Qui occidit volentem, facit injuriam non tantum Deo, sed ipsimet occiso, uti communius docetur contra *Molin. & Esp. q. 16. in fine*, quia jus, quod habet ad usum vitæ suæ, est ex Dei voluntate ipsi acquisitum cum vita, voluitque Deus non esse abdicabile, nisi simul ex voluntate Dei, unde voluntas ipsius ineffaciter cedit jure ad usum vitæ. *Nec obstat*, quòd occisus non amplius

existat, nam adhuc existit ipsius anima, in qua residet jus ad unionem & simul ad usum vitæ, ita *Haun. t. 2. n. 595.*

- 10 §. 6. Consentienti ex vi, dolo vel metu gravi injustè incusso, fit injuria, quia ille consensus non est moraliter liber, non enim censetur consentire, qui iniquè inducitur, & non consentiret, si posset, ergo tantumdem est, ac si consensus ille non esset physicè liber, si autem non esset physicè liber, utique fieret injuria, ergo etiam nunc. Hinc injuriam faciunt ac restituere tenentur milites aut quicumque alii, qui aliqua accipiunt à rusticis cogente metu, ne alioqui graviora damna patiantur, etiamsi hi etiam scripto testentur se libenter donare, quia re ipsa tantum donant ex metu injusto & ad redimendam majorem vexam injustam, ita *Con. & alii cum Diana p. 6. t. 4. R. 26.*
- 11 §. 7. Consentienti voluntate tantum concomitante: (id est, quæ in actum alterius non influ- it, licet tum adsit & comitetur, quando ab altero ponitur actio de se iniuriosa:) fit injuria, uti communior tenet cum *Maur. de Just. q. 186. à n. 17. contra Molin., v. g. Titius aureum subducit Caio inscio, qui Caius re ipsa tum habet hunc consensum, ut velit Titii esse istum aureum, de hoc autem consensu Caji nihil scit Titius, sed subducit ita comparatus, ut quamvis sciret Caju non consentire, adhuc subduceret, in hoc casu Titius facit Cajo injuriam, quia hic consensus concomitans Caji non est efficaciter effective cessivus juris, nam non vult, ut Titius habeat aureum in sensu composito volitionis, quâ Titius dicit, etiam Cajo non consentiente volo habere*

bere aureum, sed tantum vult, ut habeat ex consensu suo saltem tacito, ergo voluntas Caji non est hic & nunc efficaciter effectivè cessiva juris. *Nec obstat*, quòd in Jure dicatur eum non esse furem, qui aliquid aufert animo furandi, putans dominum esse invitum, cum tamen invitus non sit, nam talis non est fur in foro externo & juridicè, est tamen fur pro foro conscientia & theologicè: quod magis valet, si Cajus dominus optet, ut Titius famulus sibi subducat aureum, ut sic deprehensus puniatur, re ipsa enim, quamvis Cajus velit aureum venire ad Titium, tamen non vult jus ad ipsum venire. Ratio horum ulterior est, quia Titius non potest absq; injuria accipere aureum, nisi ex præsumpta saltem Caji licentia, hanc autem non habet, nisi acceptet, ergo si aureum accipiat ita independentè à voluntate Caji, licet hæc voluntas Caji existat, non tollitur ratio injuriæ.

§. 8. Tortores fecerunt iniuriam Christo & 12 Martyribus, quamvis Christus & Martyres voluerint pati, nam imprimis nolebant cedere jure ad negationem tormentorum, nec volebant deobligare illos à non inferendis tormentis, cum pati voluerint injuriam à malitia illorum, quam permittebant: deinde quamvis consensissent, hi tamen consensus erant tantum concomitantes, quia illi volebant inferre tormenta, quamvis hi non consensissent, ergo quamvis hi consensissent, non ideo illi liberabantur ab injuria, uti antè dictum est. Videri potest *Lugo* de Incarn. d. 3. sect. 6. fusè & doctè differens de hoc puncto.

§. 9. *Objicitur* 1. Acceptatio legis faventis est 13 de essentia legis, ergo si Clericus nolit legem sibi amplius favere, non retinebit jus ad negationem

percussionis, ergo neque illi fiet iniuria: & idem est de adultero, de volente occidi &c. R: Si nolit legem sibi favere, nolitione moraliter validâ & effectivè cessivâ illius favoris, c: , si nolit nolitione moraliter nullâ & inefficaciter cessivâ illius favoris, n. conseq: , jam verò hoc ipso quòd statum clericalem acceptarit, acceptavit hunc favorem, & supposito quòd vivat conformiter statui clericali acceptato, non potest eundem favorem dimittere, uti antè dictum est.

Instab. Invito beneficium non datur, uti habetur Reg. 9 6. ff. De divers. Reg. Juris. R: Si beneficium fiat præcisè in favorem illius, qui est invitatus, transeat, si in favorem aliorum, quibus simul prodest, n. aff., sic autem fit in allatis casibus.

14 *Obj.* 2. Iniuria debet physicè invito fieri, importat enim actionem contra voluntatem injuriati, ergo si quis consentiat, non fiet ei iniuria. R: Iniuria strictissimè sumpta & in sensu vulgi, prout ordinariè fit, importat hoc, c. sumpta non strictissimè, attamen propriè, & sicuti fieri potest, n. patetque ex Cap: *Contingit*, relato. n. 6: Neque iniuria definitur per hoc, quòd fiat altero invito, sed quòd fiat contra ius alterius, quod potest ipsi manere, quamvis velit abdicare, uti etiam antè ostensum est; unde quando *Arist.* dicit iniuriam fieri præter voluntatem injuriati, loquitur de iniuria strictissimè & prout ordinariè fit.

Inst. 1. Subditus non potest esse inobediens, si Superior reipsa consentiat, ergo nec aliquis injustus, si consentiat alter. R: N. antec., nam si Episcopus prohibuerit hoc die laborem, & Papa antecederet irritet omnem relaxationem, quam posset dare Episcopus, licet Episcopus con-

con-

consentiat, ut hoc die labores, eris illi inobediens, quia ages contra legitimam eius prohibitionem semel positam, nec validè revocatam.

Inst. 2. Injuria debet habere rationem passionis respectu injuriati, ergo debet venire ab extrinseco, ita ut injuriatus sit invitus, si enim velit, veniet ab intrinseco, nam ipse activè concurret ad sui iniuriam. *R.* Debet habere rationem passionis, hoc sensu, quòd jus injuriati debeat pati læsionem immediatè ab aliquo alio, c, illo sensu, quòd patiens læsionem sui iuris non possit etiam activè concurrere ad illam, saltem mediatè, n. antec. & conseq., nam hoc casu est mediatè agens, in quantum consentiendo alterum movet ad faciendam sibi iniuriam, patiens autem est, non immediatè à seipso, quia nemo sibi ipsi facit iniuriam defectu alteritatis, cum justitia & iniustitia necessariò sint ad alterum, teste *S. Th. 2. 2. q. 59. a. 3. ad 2.*, sed ab altero, quem ad faciendam iniuriam movet. Ex dictis:

§. 10. Inferuntur sequentia, 1. Consentiens 15
in iniuriam suam non potest, saltem ordinariè, petere satisfactionem pro illa, quia consentiendo censetur eam remittere, qui autem remittit, non habet actionem, *L. 24. Cod. De pactis.* 2. Probabilius videtur cum *Haun. n. 125. & Carden. in 2. crisi d. 30. n. 33. contra Less. Lugo, Moyam, Esp. Maurum*, quòd injuriarum sint eiusdem speciei, si fiat invito siue consentienti, quando hujus consensus est irritus, nam consensus irritus est moraliter non consensus, ergo siue adfit siue non, manet eadem species: maior tamen est malitia, cæteris paribus, si fiat invito, uti rectè *Esp. q. 16.* quod inde colligimus, quia datur causa majoris
con-

contristationis & faciliùs dissolvendæ amicitix.

16 *Q. 3. An omnis iniusta actio fundet obligationem restitutionis. R.* Negative, nam si non sit actio damnosa, non est obligatio restituendi, quamvis possit esse obligatio satisfaciendi pro iniuria: ita *S. Th.* opusc. 73. c. 20. *si aliquis passus sit injuriam & non damnum, illi non est facienda de iure restitutio realis, sed tantummodo secundum genus iniuriæ facienda est emendatio per similem satisfactionem: idem habet. 2. 2. q. 62. a. 6. ad 1. Idem tenent alii communissimè cum Dicast: d. 2. dub. 6. & 7. Hinc si quis internè optet inferre damnum alteri, quamvis peccet contra justitiam, non ideo tenetur restituere, quia re ipsa per hoc non infert damnum; idem est si Judex malevolus proferat in aliquem sententiam, quam putat esse iniustam, si re ipsa justa est; item si rapiam à te vestem, quam puto esse tuam, est autem mea; item si rapiam nummum cupreum putans esse aureum, teneor tantum cupreum restituere, quia in hoc solo damnicavi: item si filius pecuniam pro victu submissam prodegerit lusu, sed non ideo causaverit damnum patri, quia parcius vixit, peccavit quidem etiam contra justitiam, attamen non teneri restituere docet *Dicast. d. 9. n. 181.*, quia non causavit damnum, sed tantum usurpavit ad alium finem invito patre. Quòd si iniuria sit contra honorem, pro eius læsione debetur plerumque satisfactio, uti, postea dicitur. An autem debeat restitutio pro actione damnosa, sed non iniusta nisi propter intentionem internam, dicitur à n. 148.*

17 *Q. 4. An injuria purè damnosa fundet obligationem restituendi. R.* Injuria potest fieri, imprimis
acci-